

Asia: Lausuntopyyntö luonnokseksi valtioneuvoston asetukseksi eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä... (VN/28590/2024)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

Luonnonvarakeskus kiittää mahdollisuudesta lausua aiheesta.

2 Lausunto

Asetusluonnoksen §17 kohdan 1 momenttia muutettaisiin siten, että maanomistaja ei voisi enää siirtää omistamaltaan alalta korvauskelpoisuutta aktiiviviljelijän omistamalle korvauskelvottomalle alalle. Esityksen mukaan viljelystä poistuneilta pinta-aloilta vapautuvia korvauskelpoisuuksia myönnettäisiin jatkossa vain ELY-keskuksen toimesta, vanhimmasta korvauskelvottomasta lohkosta alkaen.

Korvauskelpoisuuden siirtomahdollisuus on mahdollistanut pienimuotoisen markkinan korvauskelpoisuuksien myynnille tilanteessa, jossa pelto poistuu viljelystä. Tämä on ollut pieni mutta mahdollisesti tärkeä kannustin siirtää heikkotuottoisia ja samalla mahdollisesti päästölähteenä toimivia pelloja pois maatalouskäytöstä. Valitettavasti tietoa kauppojen kautta tapahtuneista korvauskelpoisuuksien siirtojen määristä ei ole saatavana. Luonnonvarakeskus pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että tämän tyyppisissä uusissa avauksissa tulisi aina perustaa seuranta, jotta vaikutuksia voitaisiin arvioida.

Ilmastolain sekä ennallistamisasetuksen vaatimusten täyttämiseksi osa heikkotuottoisimmista, etenkin paksuturpeisista pelloista on tarpeen poistaa viljelykäytöstä. Korvauskelpoisuuden myyntimahdollisuus on ollut yksi harvoista tätä tavoitetta edistävästä toimenpiteistä, josta ei aiheudu suoria kustannuksia valtiolle.

Aktiiviviljelyn näkökulmasta korvauskelpoisuuden ostamisesta aiheutuu ylimääräinen kustannus verrattuna ELY-keskuksen kautta tapahtuvaan siirtoon jonotuksen kautta. Ilman markkinahintaa korvauskelpoisuuksia todennäköisesti vapautuu jaettavaksi kuitenkin vähemmän kuin toimivien markkinoiden tilanteessa. On mahdollista, etteivät markkinat ole vielä ehtineet kunnolla syntyä, sillä mahdollisuus korvauskelpoisuuden vastikkeelliseen siirtämiseen ei ole ollut välttämättä kaikkien viljelystä luopumista harkitsevien tilojen tiedossa.

Korvauskelpoisuutta ei ole voinut siirtää toisen viljelijän pelloille, joka ei ole ollut maatalousmaata 31.12.2022, eli korvauskelpoisuutta ei ole voinut esimerkiksi ostaa uudelle peltoraiviolle. Korvauskelpoisuuden siirtämismahdollisuus ei ole näin ollen kannustanut uuden pellon raivaukseen.

Asetusluonnoksen 16 a §:n mukaan Ruokavirasto hyväksyy korvauskelvottomia lohkoja korvauskelpoisuuden piiriin viljelyvuosien mukaan vanhimmasta uusimpaan, jos muut edellytykset täyttyvät. Vanhimmasta uusimpaan -periaate on helposti toteutettavissa hallinnossa, mutta se ei välttämättä kohdistu

11.11.2024

3801/00 04 05/2024

peltolohkoihin, joilla korvauskelvoton ala on syntynyt peltojen rakenteen parantamistoimien vuoksi. Peltolohkojen rakenne on pysyväksi koettu ominaisuus, johon voidaan vaikuttaa erilaisilla toimilla, kuten peltolohkojen yhdistämisillä tai lohkojen oikaisuilla, joihin voi liittyä myös korvauskelvottoman pinta-alan muodostumista. Korvauskelpoisuutta varannosta myönnettäessä tulisi huomioida mahdollisuuksien mukaan myös tuottavuuden parantamisen tavoitteet, etenkin tilusjärjestelytoiminnan yhteydessä.

Asetusluonnoksen kohtiin §7 ja §10 Luonnonvarakeskuksella ei ole huomautettavaa.

Jani Lehto

Johtaja, biotalous ja ympäristö

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 11.11.2024 klo 15:12:55.

Lausunnon valmistelija(t):

Olli Niskanen

Henrik Wejberg, Timo Karhula

Liitteet:

Tiedoksi: